

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ТЕКСТОТВОРЕННЯ

Освітньо-професійна програма *Середня освіта (Українська мова і література) другого магістерського рівня вищої освіти)*

Спеціальність *014 Середня освіта*

Галузь знань *01 Освіта / Педагогіка*

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “27” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета і цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Українська мова за професійним спрямуванням
Викладач (-і)	Доцент Роксолана Іванівна Стефурак
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08, 0502670805
E-mail викладача	roxolana_orest@ukr.net
Формат дисципліни	очна
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://ceeq.pnu.edu.ua
Консультації	Обговорення загальнометодологічних і загальнонаукових аспектів курсу, особливостей виконання різних форм робіт. Згідно з графіком консультацій.
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Стилістичні засоби текстотворення» є важливою для формування професійної компетенції студентів, які здобувають фах учителя-словесника, здобувають магістерський рівень освіти, оскільки вміння творити власний текст у різних стилях є завершальним етапом становлення професіограми фахівця в царині рідного слова. Сьогодні кваліфікований учитель-словесник повинен мати високу загальну й мовну культуру, уміти спілкуватися з людьми творчо, висловлюватися цікаво, логічно й виразно, досконало володіти лексичним, фразеологічним, термінологічним багатством мови, що можливо тільки за умови глибокого вивчення рідної мови і навиків застосовувати ці знання при різностильовому текстотворенні. Засвоєні знання та уміння з дисципліни «Стилістичні засоби текстотворення» є основою для ефективної роботи вчителя-словесника та викладача ВНЗ різних рівнів акредитації.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Стилістичні засоби текстотворення» є формування у студентів умінь і навичок творити оригінальний текст у різних стилях..</p> <p>Завдання (цілі):</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомлення студентів з основними поняттями та категоріями стилістики і текстотворення; – актуалізація знань, набутих на бакалавраті, та поглиблення їх; – вироблення вмінь і навичок визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів; – ознайомлення зі стилістичними прийомами і способами використання мовного матеріалу відповідно до умов і цільової настанови; – закріплення стилістичних навичок за допомогою конструювання стилістично довершеного тексту; – оволодіння текстотворенням в усіх функціональних стилях, підстилях і жанрах; – вироблення потреби формування на основі теоретичних знань стійких практичних навичок використання основних мовних норм і правил мовленнєвого етикету, вміння творчо поєднувати теоретичні й практичні знання в різних життєвих ситуаціях. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі компетентності:</p>	

Інтегральна компетентність. Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми в процесі професійної діяльності у галузі освіти та науки (лінгвістики, літературознавства, методики викладання) або навчання, що передбачає проведення досліджень та впровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у процесі професійної діяльності у закладах освіти різних рівнів акредитації.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень, розробки проєктів та генерування нових ідей в галузі освіти.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії і реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.

ЗК 11. Здатність планувати свій час, працювати автономно і самостійно.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 2. Уміння застосовувати теоретичні та практичні знання з мовознавчих, літературознавчих, психолого-педагогічних дисциплін, використовувати сучасні методики і технології навчання в закладах освіти.

ФК 7. Здатність проводити фахово орієнтовані наукові дослідження, брати участь у різних формах наукової комунікації.

ФК 9. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень студентів та учнів з української мови та літератури; аналізувати особливості сприйняття та засвоєння ними навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.

ФК 10. Здатність до застосування знань, умінь і навичок із циклу професійно-наукових дисциплін, володіння мовознавчими і літературознавчими термінами та поняттями, застосування їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

ФК 12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчо-розвивального потенціалу мови та словесного мистецтва, уміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості в процесі навчання, формувати національно-свідому особистість.

ФК 13. Здатність дотримуватись принципів академічної доброчесності.

Результати навчання:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Усвідомлювати специфіку предметної області та розуміти особливості професійної діяльності, взаємозв'язки філологічної науки з іншими галузями науки і практики.

ПРН 4. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів, інтерпретувати мовно-літературні процеси.

ПРН 5. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічні дослідження, представляти їх результати у письмовій та усній формах, представляти результати досліджень у публікаціях, кваліфікаційних роботах, узагальнювати емпіричні дані, робити умовиводи та формулювати висновки.

ПРН 14. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

Основними результатами навчання є:

- диференціювання й виправлення стилістичних помилок; редагування тексту;
- грамотне, стилістично вмотивоване моделювання тексту ва межах заданого стилю й теми;
- аналіз мовних засобів з функціональної точки зору;
- добір й використовувати фонетичні, лексичні, граматичні тощо елементи мови в повсякденному спілкуванні.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			20		
практичні заняття			24		
самостійна робота			46		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність		Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2	014 Середня освіта (історія)		1	Вибіркова дисципліна	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Загальне поняття про стилістику мови. Стилі мови</p> <p>1.Стилістика. Основні поняття стилістики. 2.Офіційно-діловий стиль. 3.Науковий стиль. 4.Публіцистичний стиль. 5.Художній стиль. 6.Розмовний стиль. 7.Конфесійний стиль. 8.Епістолярний стиль. Завдання для самостійної роботи: Законспектувати статті про стилістичні норми сучасної української мови.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	1-5, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 2. Стилістика мовних одиниць. Лексичні та фонетичні засоби стилістики</p> <p>1.Стилістична диференціація української лексики. 2.Стилістичне використання багатозначності. Тропи.</p>	лекція, практичне заняття, самостійна робота	2-4,7-8	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3

<p>3.Стилістичні можливості омонімії та паронімії.</p> <p>4.Використання синонімії та антонімії в різних стилях мови.</p> <p>5.Лексика іншомовного походження в стилістичному плані.</p> <p>6.Стилістичні функції пасивної лексики, застарілих слів та неологізмів.</p> <p>7.Терміни в різних стилях мови.</p> <p>8.Використання професіоналізмів, жаргонізмів та арготизмів у різних стилях мови.</p> <p>9.Стилістичні можливості діалектизмів та просторічної лексики.</p> <p>10. Фоностилістика.</p>			2год., 2 год., 4 год..		
<p>Тема 3. Стилістичні засоби фразеології, етимології та словотвору</p> <p>1.Стилістичні можливості фразеології.</p> <p>2.Стилістичний аспект внутрішньої форми слова.</p> <p>3.Стилістичне використання засобів словотвору.</p> <p>Завдання для самостійної роботи: опрацювання фразеологічного словника з метою добору елементів</p>	практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно з розкладом занять

майбутнього авторського тексту.					
<p>Тема 4. Морфологічні та синтаксичні засоби стилістики. Стилiстичні фігури</p> <p>1.Морфологічні засоби стилістики. 2.Стилiстичний синтаксис. 3.Стилiстичні фігури.</p>	практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, 2год., 2 год., 4 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 5. Норми сучасної української літературної мови (2 год.)</p> <p>1.Нормативність як основна ознака літературної мови. 2.Принципи українського правопису. Орфографічні норми. 3.Норми сучасної української літературної вимови. 4. Лексичні та фразеологічні норми. 5. Граматичні норми. 6.Принципи української пунктуації. Основні пунктуаційні норми.</p>	практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи, указані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять 2год., 4 год., 6 год.	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3
<p>Тема 6.Лінгвостилістичні засоби формування тексту.</p> <p>1.Текст. Ознаки тексту. 2. Види тексту: а) художній; б) публіцистичний); офіційно-діловий</p>	практичне заняття, самостійна робота	2-4, 7	опрацювати відповідні наукові джерела, виконати завдання і вправи,	5	Протягом семестру згідно розкладом занять 3

(документ); в) науковий; епістолярний (службовий і приватний лист); Завдання для самостійної роботи: добір стилістичних засобів для створення різнотипних текстів на одну тематику словникових вправ.		вказані в інструктивно-методичних матеріалах до практичних занять, 2 год., 6 год., 28 год..		
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).			
Вимоги до письмової роботи	Індивідуально-авторський підхід до творення тексту.			
Практичні заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.			

6. Методи контролю

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь студента, роз'яснення. Основою усного контролю слугує монологічна відповідь студента (у підсумковому контролі це більш повний, системний виклад) або запитально-відповідна форма – бесіда, у якій викладач ставить запитання і чекає відповіді. Усний контроль, як поточний, проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Письмовий контроль (контрольна робота, написання різностильових текстів на тему, яку запропонує викладач) забезпечує глибоку і всебічну перевірку засвоєння, оскільки вимагає комплексу знань і умінь студента, засвоєних на бакалавраті, поданих креативно, крізь призму здатності творити оказіональний текст. У письмовій роботі студентів необхідно проілюструвати вміння креативно застосовувати знання зі стилістики з метою логічно та індивідуально створити власний текст, зокрема й художній.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань із визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Контроль набутих знань і умінь із навчальної дисципліни здійснюється на практичних заняттях та під час перевірки виконаної студентом самостійної роботи шляхом усного чи письмового опитування студента.

Форми контролю: усне опитування згідно із планами практичних занять, самостійна робота, стартовий тест, науковий реферат, тестова контрольна робота, залікова письмова робота.

7. Політика курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Положення 1](#) і [Положення 2](#).

8. Рекомендована література

1. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови: підручник О. Д. Пономарів. [3-тє вид., перероб. і доповн.] Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2000. С. 5-18.

2. Мацько Л. І. Стилістика української мови: підручник Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько. Київ : Вища школа, 2003. С. 7-302.

3. Дудик П. С. Стилістика української мови: навч. посіб. П. С. Дудик. Київ : Академія, 2005. С. 7-120.
4. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови / Н. Бабич. Львів : Світ, 2003. С. 5-51.
5. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика М. І. Пентилюк. Київ : Вежа, 1994. С. 100-151.
6. Стилістика української мови : зб. наук. праць., відп. ред. Мацько Л. І. Київ : Вид-во КДПШ, 1990. 108 с.
7. Піндосова Т. С. Цитата як форма «чужого слова» / Т. С. Піндосова // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філологічна. – 2015. – Вип. 55. – С. 202–204.
8. Стишов О. А. Семантичні неологізми в дискурсі українськомовних мас-медіа початку ХХІ століття / О. А. Стишов // Філологічні студії. Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. – 2015. – Вип. 13. – С. 364–374.
9. Тараненко О. Нові явища у фонетиці сучасної української мови (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) / О. Тараненко // Мовознавство. – 2016. – № 2. – С. 15–44.
10. Художній текст – слово – образ: лінгвостилістичний аспект : монографія / [М. І. Голянич, І. О. Бабій, Н. Я. Іванишин та ін.] ; за редакцією М. І. Голянич. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. – 408 с.
11. Щепка О. Категорійна структура й інтенційність сучасного українського публіцистичного тексту / Оксана Щепка // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). – Вінниця : ТОВ «фірма «Планер», 2017. – Вип. 24. – С. 212–218.
12. Голянич М. І., Стефурак Р. І. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Морфеміка. Словотвір: навчальний посібник. Івано-Франківськ : Голіней, 2020. 374 с.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент **Р. І. Стефурак**